

Կ-621¹-03.10.2014-SՀ-010/2

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ՀԱՐԿԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԵՎ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 1997 թվականի ապրիլի 14-ի ՀՕ-107 օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 15.1-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր մասով.

«2016 թվականի հունվարի 1-ից սկսած՝ հաշվարկային փաստաթղթերը (բացառությամբ հսկիչ-դրամարկային մեքենաների կտրոնների և ապրանքների արտահանման դեպքում դուրս գրվող հաշվարկային փաստաթղթերի) դուրս են գրվում բացառապես էլեկտրոնային եղանակով՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով:»:

Հոդված 2. Օրենքի 16.1-ին հոդվածի 3-րդ մասից հանել «և նվազագույն հարկերը» բառերը:

Հոդված 3. Օրենքի 28-րդ հոդվածի՝

1) 1-ին, 5-րդ և 6-րդ մասերից «կամ առաքվող կամ տեղափոխվող ապրանքն ուղեկցող փաստաթուղթը սահմանված կարգով չգրանցելու» և «կամ չգրանցված ուղեկցող փաստաթղթով ապրանքների» բառերը հանել,

2) 2-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Սույն հոդվածի կիրառման իմաստով օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումների իրականացման շրջանակներում կատարված գործարքը կամ գործողությունը համարվում է խախտման հիմք, եթե հարկային մարմինների կողմից իրականացվող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումների արդյունքում արձանագրվել է, որ գործարքը կամ գործողությունը կատարվում է առանց սույն օրենքի բաղկացուցիչ մասը կազմող «Հավելված 4»-ով սահմանված վավերապայմաններին բավարարող ուղեկցող փաստաթղթերի:»,

3) վերջին պարբերությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Անփաստաթուղթ ապրանքի համար սույն հոդվածով նախատեսված տուգանքը՝

1) ձեռք բերող հարկ վճարողի նկատմամբ չի կիրառվում, եթե օրենքով սահմանված կարգով խախտումն արձանագրվելու ժամանակ հիմնավորվում է ապրանքն այլ հարկ վճարողից ձեռք բերվելու և վերջինիս կողմից ուղեկցող փաստաթուղթ չտրամադրվելու հանգամանքը: Սույն կետում նշված դեպքերում տուգանքը կիրառվում է անփաստաթուղթ ապրանք վաճառող հարկ վճարողի նկատմամբ,

2) ձեռք բերող հարկ վճարողի և ապրանքն առաքող կամ տեղափոխող հարկ վճարողի նկատմամբ չի կիրառվում, եթե կապի կամ հաշվարկային փաստաթղթերի դուրս գրման՝ հարկային մարմնի ծրագրային համակարգի խափանման պատճառով՝

ա. 2015 թվականի հունվարի 1-ից հետո ընկած ժամանակահատվածում հնարավոր չի եղել դուրս գրել հարկային հաշիվ համարվող ուղեկցող փաստաթուղթ (հարկային հաշիվ համարվող ուղեկցող փաստաթուղթ դուրս գրելու պարտավորության դեպքում)՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով դուրս գրված այլ ուղեկցող փաստաթղթի առկայության պարագայում,

բ. 2016 թվականի հունվարի 1-ից հետո ընկած ժամանակահատվածում հնարավոր չի եղել դուրս գրել այլ հաշվարկային փաստաթուղթ համարվող ուղեկցող փաստաթուղթ (այլ հաշվարկային փաստաթուղթ համարվող ուղեկցող փաստաթուղթ դուրս գրելու պարտավորության դեպքում)՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով դուրս գրված այլ ուղեկցող փաստաթղթի առկայության պարագայում:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը սահմանում է՝

1) կապի խափանման դեպքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը կապ տրամադրող կազմակերպությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազոր մարմնին տրամադրելու և այդ տեղեկատվությունը լիազոր մարմնի կողմից հարկային մարմնին տրամադրելու կարգը,

2) հաշվարկային փաստաթղթերի դուրս գրման՝ հարկային մարմնի ծրագրային համակարգի խափանման դեպքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հարկային մարմնի կողմից հրապարակելու կարգը,

3) կապի կամ հաշվարկային փաստաթղթերի դուրս գրման՝ հարկային մարմնի ծրագրային համակարգի խափանման դեպքերում այլ ուղեկցող փաստաթղթերի և կապի խափանումը վերացնելուց հետո նախկինում դուրս չգրված ուղեկցող փաստաթղթերի դուրս գրման կարգը:»:

Հոդված 4. Օրենքի 33-րդ հոդվածի 4-րդ մասից հանել «, ինչպես նաև օրենքով սահմանված՝ հարկի նվազագույն չափի» բառերը:

Հոդված 5. Օրենքի թիվ 1 հավելվածի՝

1) 1.4-րդ կետի «է)» ենթակետից հանել «և նվազագույն շահութահարկի կամ եկամտային հարկի» բառերը,

2) 2.1-ին կետի 15-րդ պարբերությունից հանել «, նվազագույն գումարների» բառերը:

Հոդված 6. Օրենքի 4-րդ հավելվածի՝

1) վերնագրից հանել «և գրանցման (հաշվառման)» բառերը,

2) 1-ին կետից հանել «և ուղեկցող փաստաթղթերի գրանցման (հաշվառման)» բառերը և վերջին նախադասությունը,

3) 4-րդ կետի 8-րդ ենթակետը, 6-16-րդ կետերը և ձևը ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 7. Սույն օրենքը ուժի մեջ է մտնում 2016 թվականի հունվարի 1-ից, բացառությամբ սույն օրենքի 2-րդ հոդվածի, 3-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 4-րդ և 5-րդ հոդվածների, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2015 թվականի հունվարի 1-ից:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

«Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում և փոփոխություններ կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին», «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին», «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» և «Ճանապարհային վճարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթ վերաբերյալ ներկայացված առաջարկությունների, դրանց ընդունման կամ չընդունման վերաբերյալ

h/h	Առարկության, առաջարկության հեղինակը	Առարկության, առաջարկության բովանդակությունը	Կատարված փոփոխությունները
«Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ			
1.	ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Սամվել Ֆարմանյան, Վարդան Այվազյան Միքայել Մելքունյան, Նաիրա Զոհրաբյան Հեղինե Բիշարյան, Հովհաննես Մարգարյան	Առաջարկվում է՝ 1) վճարված եկամտային հարկի հետ վերադարձման համակարգը տարածել նաև անհատական բնակարանային շինարարության շրջանակներում կառուցվող բնակարանների կամ անհատական բնակելի տների ձեռք բերման գործարքների վրա, 2) նախագծից հանել այն դրույթը, որի համաձայն, ֆիզիկական անձանց կողմից վճարված եկամտային հարկը հետ է վերադարձվում բնակելի շենքում անմիջապես կառուցապատողից ձեռքբերված բնակարանների մասով, 3) նախագծի 1-ին հոդվածի առաջին մասը վերախմբագրել հետևյալ բովանդակությամբ. «Սույն օրենքով սահմանված կարգով վճարված (այդ թվում՝ հարկային գործակալի միջոցով վճարված) եկամտային հարկը հետ է վերադարձվում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում բնակարանի ձեռքբերման նպատակով վարձու աշխատողի, անհատ ձեռնարկատիրոջ և նոտարի կողմից Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ ֆինանսական կազմակերպությունից սույն օրենքը ուժի մեջ մտնելուց հետո ստացված և փաստացի բնակարանի ձեռքբերմանն ուղղված հիպոթեքային վարկի համար վճարվող տոկոսների չափով, բայց ոչ ավելի, քան`»:	Նախագծում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ և լրացումներ, որոնց համաձայն, վճարված եկամտային հարկի հետ վերադարձման համակարգը տարածվում է նաև անհատական բնակարանային շինարարության շրջանակներում կառուցվող անհատական բնակելի տների ձեռք բերման գործարքների վրա:

2.	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Արծվիկ Մինասյան	Առաջարկվում է վճարված եկամտային հարկը հետ վերադարձնելու փոխարեն աղբյուրի մոտ համապատասխան գումարի չափով պակասեցնել բյուջե վճարման ենթակա եկամտային հարկի գումարը:	Գտնում ենք, որ նախագծով ներկայացված մոտեցումն առավել արդյունավետ է, քանի որ՝ 1) այն հնարավորություն կընձեռի համախմբել միաժամանակ մի քանի գործատուներից աշխատավարձ ստացող անձի կողմից վճարված եկամտային հարկի գումարները և այդ հանրագումարը չգերազանցող չափով վճարված եկամտային հարկի գումարը եռամսյակային պարբերականությամբ հետ վերադարձնել ֆիզիկական անձին, 2) նախագծով ներկայացված մոտեցումը վարչարարական առումով առավել պարզ է, քանի որ առաջարկվող տարբերակի պարագայում անհրաժեշտ կլինի վերահսկողություն իրականացնել տարբեր աղբյուրներից պարբերաբար ստացվող եկամուտներից կատարվող նվազեցումների նկատմամբ, 3) ներկայացված առաջարկությունը չի հիմնավորվում նաև միջազգային փորձի տեսանկյունից:
«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ			
3.	ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Հեղինե Բիշարյան, Հովհաննես Մարգարյան	Առաջարկվում է հստակեցնել նախագծի 5-րդ հոդվածի ա, բ և գ կետերը՝ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հղում է կատարվում նախագծի 6-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ և (կամ) 3-րդ կետերին, բայց նախագծի 6-րդ հոդվածում կետեր չկան:	Նախագծում կատարված հղումները վերաբերում են մայր օրենքի տեքստին և ոչ թե նախագծի տեքստին:
4.	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Արծվիկ Մինասյան	Առաջարկվում է «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 43.2-րդ հոդվածով նախատեսված տուգանքը՝ հարկային հաշվի լրիվ արժեքով հատուցման գումարի (ներառյալ՝ ԱԱՀ-ի գումարը) կրկնակիի չափով, բայց ոչ պակաս 5 միլիոն դրամից, կիսով չափ կրճատել և սահմանել ոչ պակաս, քան 2.5 միլիոն դրամից:	«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 43.2-րդ հոդվածով նախատեսված տուգանքը նախատեսված է ոչ թե անգույնորեն, այլ դիտավորությամբ կատարվող գործողության համար, այն է՝ ՀՀ կառավարության սահմանված կարգի խախտմամբ կամ ապօրինի ձեռք բերված կամ պատճենահանված ձևերի լրացմամբ հարկային հաշվի դուրս գրում: Այս առումով, տուգանքի մեծությունը երկու անգամ նվազեցնելը նպատակահարմար չէ:
5.	ՀՀ կառավարություն	Առաջարկվում է նախագծի 5-րդ հոդվածի 2-րդ կետով օրենքի 23-րդ հոդվածում լրացվող նոր	Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:

		պարբերություններից վերջինում «այն անձին» բառերը փոխարինել «այն ռեզիդենտ անձին» բառերով:	
«Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ			
6.	ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Հեղինե Բիշարյան, Հովհաննես Մարգարյան	Առաջարկվում է «Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծում «Սահմանամերձ գյուղական համայնքներում» բառերը փոխարինել «Սահմանապահ և մինչև 300 բնակիչ ունեցող համայնքներ» բառերով:	Կարծում ենք, որ նախագծով ներկայացված մոտեցումը առավել արդարացի է, քանի որ այն հնարավորություն է ընձեռում արտոնությունները կիրառել նաև ՀՀ կառավարության կողմից հաստատվող ցանկում ներառված այն սահմանամերձ գյուղական համայնքների մասով, որոնք ունեն 300-ից ավելի բնակիչներ:
«Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին», «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» և «Ճանապարհային վճարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ			
7.	ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Հեղինե Բիշարյան, Հովհաննես Մարգարյան	Առաջարկվում է՝ 1) «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծում «0.15 տոկոսը» բառերը փոխարինել «0.10 տոկոսով» բառերով, 2) «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծում «0.15 տոկոսը» բառերը փոխարինել «0.05 տոկոսով» բառերով, 3) «Ճանապարհային վճարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծում «0.15 տոկոսի չափով» բառերը փոխարինել «0.10 տոկոսի չափով» բառերով:	Նախագծերով ներկայացված՝ տույժի հաշվարկման նոր դրույքաչափը՝ օրական 0.15 տոկոս, ավելի հիմնավոր է, քանի որ այն հավասար է հարկերի վճարումն օրենքով սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքերում հաշվարկվող տույժի օրական չափին:
8.	ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Միքայել Մելքումյան, Նաիրա Զոհրաբյան	Առաջարկվում է փաթեթից հանել «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը, քանի որ այն գրեթե նույնությամբ կրկնում է 2013 թվականի նոյեմբերի 26-ին ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Միքայել Մելքումյանի կողմից ներկայացված՝ «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը, որն արդեն գտնվում է երկրորդ ընթերցման	Նախագծերի փաթեթով ներկայացված՝ «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով, ի տարբերություն ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Միքայել Մելքումյանի կողմից ներկայացված օրենսդրական նախագծի, տույժերի հաշվարկման անցումային հարաբերություններն ամբողջությամբ

		փուլում:	կարգավորված են: Բացի այդ, նախագծով առաջարկվում է նվազեցնել նաև պաշտոնատար անձանց նկատմամբ տույժերի հաշվարկման դրույթաչափը ու սահմանափակել տույժերի հաշվարկման ժամանակահատվածը:
	«Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում և փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծի վերաբերյալ առաջարկություններ չկան:		